

Un símbol, un tap

En algun moment de la seva vida, Iàsser Arafat devia decidir que moriria sent el símbol de la lluita palestina. No un governant, no un negociador, no un artífex de la pau, sinó un símbol de la lluita. En aquell precís moment, Arafat va esdevenir també un tap per al procés de pau al Pròxim Orient. Governar, fer ús del poder objectiu que tenia per millorar la situació del seu poble, exigia enfrontar-se amb els seus. I algú que volia ser el símbol de la lluita de tots els palestins no es volia enfrontar amb els seus.

Negociar significava fer concessions: cedir en unes coses per obtenir-ne unes altres. I algú que volia ser símbol no podia passar a la història com qui havia cedit en alguna cosa important. Arafat volia que sota el seu pòster es reconeguessin tots: Al-Fatah i Hamàs, la resistència interior i l'exili, els religiosos i els laics. I ser un símbol reclamava un discurs ambigu, no arribar mai a cap acord definitiu i no enfrontar-se del tot amb ningú.

Va haver-hi alguns moments que la pau semblava a tocar. Bill Clinton pressionava a les dues bandes, perquè volia passar a la història per haver solucionat el problema impossible. Rabin, Barak o Ben Ami estaven disposats a fer concessions molt importants. Tan importants que molts dels seus no les acceptaven: a Rabin, li va costar la vida, i a Barak i Ben Ami, el futur polític. Sempre, en l'últim moment, Arafat se'n va desdir, ho va fer impossible.

Va ser Arafat qui, indirectament, amb la segona Intifada, va dur Sharon al poder i hi va desallotjar el Govern més pacifista que ha tingut mai Israel. Va ser Arafat qui va fer avortar el segon Camp David amb peticions impossibles.

Ja feia anys que els israelians no es reïaven d'Arafat. El problema no era el seu passat terrorista: es negocia amb els enemics, no amb els amics. El problema per a Israel no era tampoc que Arafat fos un governant corrupte i despòtic. Això, en tot cas, era un problema per als palestins. Per als israelians, Arafat era un tap perquè no era un interlocutor fiable,



"Rabin, Barak o Ben Ami estaven disposats a fer concessions importants. A Rabin, li va costar la vida, i a Barak i Ben Ami, el futur polític. Sempre, Iàsser Arafat, va fer impossible la pau."

perquè no tenies mai la sensació que volgués arribar a acords que signifiquessin concessions mútues i que el portessin a enfrontar-se amb els seus.

Arafat no volia ser Michael Collins, el vell lluitador irlandès que morí en mans de l'IRA perquè va negociar i perquè, per tant, va fer alguna cessió. Per això morirà al llit. Sadat i Rabin van estar disposats a ser Michael Collins en favor de la pau i ho van pagar. L'instint de supervivència d'Arafat és molt humà. Però en termes de procés de pau, un desastre.

**“Ara cal algú
que prefereixi
governar
i negociar
que no pas sortir
als pòsters”**

Després de Iàsser Arafat, l'esperança per al procés de pau –i el desig dels sectors israelians que volen aconseguir-la– és que hi hagi al davant de l'Autoritat Palestina algú que prefereixi governar i negociar que no pas sortir als pòsters. No vol dir que hagin de ser tous en la defensa dels seus interessos. No vol dir que hagin de ser proisraelians o proamericans. N'hi ha prou que tinguin autoritat real, que estiguin disposats a exercir-la i que s'asseguin a la taula de negociacions per treure tot el que puguin, però sabent que negociar sempre té un preu per a les dues parts.

Al costat d'Arafat hi ha hagut homes amb aquest perfil, a qui Arafat ha fet la vida impossible. N'hi ha també que el que volen és perpetuar el símbol. Que seria una manera de perpetuar el tap. Arafat ha estat una part del problema, no pas tot. L'esperança és que el seu successor sigui una part de la solució. Sabent que en cap cas serà tota la solució.

Vicenç Villatoro és
periodista i escriptor